

Det Kgl. Landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Att.: Ragna Følling Elgjo

Høringsuttalelse – ny lov om dyrevelferd fra NIFES

Ny lov om dyrevelferd representerer en etterlenget modernisering av lovverket fra 1974 ut fra dagens kunnskap på området og de store endringer i hold av dyr vi har opplevd, herunder utviklingen i akvakulturnæringen. Som stor oppdrettsnasjon må Norge ta en ledende rolle i vern av dyrs interesser både ut fra anerkjennelsen av dyrs iboende verdi og økte krav om etisk produksjon fra nasjonale og internasjonale markeder. Lovutkastet bygger på dyrevelferds-messige og etiske synspunkter fra Dyrevelferdsmeldingen (St. meld. 12, 2002-2003) og en gjennomgang av dagens lovverk på bredt grunnlag.

NIFES avgir flere forskere til Vitenskapskomiteen (VKM), herunder Faggruppe 8 Dyrehelse og dyrevelferd (dyrever), som er egen høringsinstans. En rekke generelle synspunkter er fremmet i denne høringsuttalelsen og NIFES henviser til denne. Dette gjelder forslag til endringer eller presiseringer i en rekke paragrafer, blant annet §1 Formål og §2 Virkeområde, §12 Avlivning, §13 Bruk av dyr i forskning og undervisning, §23 Tilsyn, stell og føring og §24 Avl og bioteknologi. Arbeidet i VKM frembringer risikovurderinger basert på dagens kunnskap, og det er positivt at Departementet har brukt utvalgte risikovurderinger fra VKM aktivt i sin argumentasjon for lovutkastet.

NIFES konsentrerer seg derfor her ved spesielle forhold som berører akvakulturnæringen og bruk av fisk som forsøksdyr. De fleste kommentarene er positive i forhold til lovutkastet:

- Det er positivt at loven gir overordnede rammer og prinsipper, i motsetning til mer detaljorienterte paragrafer i gjeldende lov, og den nye blir derved mer helhetlig for alt dyrehold. Den gir forvaltningen muligheter for nærmere spesifisering i forskrifts form, ut fra endringer i praksis og internasjonale lovverk.
- Ad. §8. Kommersielt dyrehold som blir stadig mer intensivt innebærer en fare for å krysse etiske linjer. Loven likestiller dyrehold og ansvarliggjør aktørene slik at man sikrer at driftsformer, utstyr og produksjonsteknisk utviklingen ikke går på akkord med dyrevelferden.
- I motsetning til gjeldende lov inneholder lovutkastet bestemmelse om varsling der dyr lider; dette er et viktig generelt prinsipp og kan virke skjerpene på lemfeldig og uvitende behandling av dyr, men også til hjelp for dyr utsatt for sykdom eller menneskeskapt trusler (naturødeleggelser, forurensning etc).
- Ad. §12 Avlivning. Prinsippet om bedøvning før avlivning er et viktig dyrevelferds-messig hensyn. Innen fiskeri er det foreslått at det kan gjøres unntak for prinsippet i forbindelse med avlivning av brisling holdt midlertidig i steng gjennom egen forskrift. Det er viktig at man får oppklart visse grenseoppganger her slik at prinsippet ikke blir utvannet.

- NIFES driver forskning med fisk som forsøksdyr; de fleste problemstillinger går i favør av at man søker bedre helse og velferd for oppdrettsfisk gjennom riktig førsammensetning og ernæring. Vi har inntrykk av at Forsøksdyrutvalget gjennom sin godkjenningsordning forvalter dette området på en god måte, og stadig økende andel av forskningsaktiviteten på fisk blir utført på cellekulturer som reduserer behovet for antall fisk i forsøk (de tre R'er). Som stor oppdrettsnasjon og tilhørende høy forskningsaktivitet er det likevel naturlig at man benytter et visst antall fisk i forsøk, og antallet blir fort høyt når man må ta hensyn til en viss trivselstetthet i kar-/merdfacilitetene for forsøk med ulike arter. Til tross for dette, gjenspeiler nok det reduserte antall av andre dyrearter i forsøk (jfr. Forsøksdyrutvalgets statistikk) etter vår mening tilsvarende bevisste holdninger hos forskere innen akvakulturforskning.
- For *Tilsyn, stell og fôring* i §23 pålegges dyreinnhaver å dekke behov for fôr og vann av god kvalitet, som fremmer helse og velferd. Dette er viktige prinsipper som i tidligere tilfeller har vist seg problematisk, spesielt i akvakulturens barndom når man ikke hadde full oversikt over ulike fiskearters behov for næringsstoff. Viktigheten i pålegget ligger i dag mer i ansvarliggjøring av alle aktørene i næringen, spesielt opp mot effektivisering av produksjonen (driftsformer, førsammensetning, alternative fôringredienser etc).
- Lovutkastet inneholder nye paragrafer for omsetning av produkter fra dyr; merking, presentasjon og reklame, samt sporbarhet. Vi mener dette er et viktig bidrag for å sikre etisk produksjon og kvalitet av dyreprodukter, herunder oppdrettsfisk, både til egne og eksportmarkeder.

NIFES har på det nåværende tidspunkt og ut fra lovutkastet ikke sett det som nødvendig å endre på dagens tilsynsmodell. Det viktigste blir at de oppgitte tilsynsmyndighetene blir tilført/prioriterer nok ressurser til dette arbeidet blant andre nødvendige gjøremål.

Med vennlig hilsen

Rune Waagbø
Forsker (Sign)